SVOBODA UKRAINIAN DAILY — СВОБОДА УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 3. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 6, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го СІЧНЯ 1989 Ч. 3. РІК XCVI.

„...е журіться! Нам нині на поміч Божа Мати Ісуса приносить!"

„РА... ...СЬ І СЛАВИМО ТЕБЕ"

ВСЕ... ...КІВНИЦТВУ І ВІРНИМ УАПЦ(С) У СО... ...ЇНІ ТА ЯКІ ЖИВУТЬ ПО ВСЬОМУ СВІТІ ...ИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ ...ИЙ І АРХИПАСТИРСЬКЕ ...ЛАГОСЛОВЕННЯ

...истос Народжується!

С... ...ленна радується, бо у благословенний сві... ...я Месія Ісус Христос для спасіння лю... ...уємося і славимо Тебе, Сину Божий, по...

Там, у країні Ізраїля, у якому було найбільше Божих пророків, які благовістили про прихід Месії, особливо останній передвісник Святий Іван Хреститель, — і сталося, радуйтеся: над Вифлеємом благословенна зоря сяє, у Благодатної Діви Марії від Духа Святого Син Божий Ісус Христос народився.

Янголи й архангели та всі святі співають на небесах. І несуться радісні молитовні співи по всіх християнських Церквах і хатах. І горять святочні лямпади і свічі і пахне тимням. І кожна Християнська душа є співучим Божим храмом, що врочисто славить Спасителя людства.

Радуйтеся, бо народився Всесвітній Опікун бідних, поневолених і гнаних, бо і Сам народився у чужих яслах на сіні. Та за повідомленням Янгола Господнього Його батьки Марія і Йосип — мусіли негайно втікати до Єгипту, щоб урятувати Боже Дитятко. Бо цар Ігор „послав повбивати в Вифлеємі і по всій тій околиці всіх дітей від двох років і менше" (Матвій, 2, 16).

А як минула небезпека, то Свята Родина повернулася до свого міста Назарету де жив Син Божий Ісус Христос.

Радуйтеся — народився Універсальний Лікар вселенної на нашій ряснобагатій плянеті землі, Який не тільки одразу виліковував Духом Святим найжахливіші хвороби, як проказа та різні каліцтва людей, і сліпих від народження, які одразу ставали зрячими, але Він воскрешав і мертвих. І немає релігії чи віри на світі, яка могла б дорівнюватися християнству. Бо ніхто і ніколи не творив таких Божих чуд на землі, як творив Ісус Христос, бо Він Єдиний Богочоловік, Який, як Син Божий" від отця народився попереду всіх віків". Але: „Задля нашого спасіння прийшов з Небес і втілився від Духа Святого і Марії Діви і став Чоловіком" („Вірую").

Радуйтеся, народився Вселенський Учитель і Спаситель людства, Який не тільки дарував Свою Святу Євангелію в абсолютній Божій любові і мудрості, вірі і волі для преобразування у Господній благодаті і спасіння людства, але Він Сам навчив апостолів і всіх Своїх учнів творити Божі чуда. І ці Божі дари Він передав для всіх віруючих поколінь, незалежно від народности, місця і часу, які були поширені у християнській Україні, якими особливо славилися Святі Отці і Матері по манастирях. А Києво-Печерська Лавра дарувала християнській Україні 118 святих.

Радуйтеся, народився Вселенський Архиєрей Ісус Христос, Який через Своїх апостолів і пророків, святих отців і матерів, тисячі душпастирів і мільйони віруючих покликав для спасіння людства Свою святу християнську Церкву, в якій універсальний християнський світогляд об'єднує всі правдиві науки і діяння під проводом Христової віри для збагнення абсолютної всесвітньої закономірности поширення, збагачення і покращення вселенського еволюційного розвитку, в якому означена і головна мета для вічного благословенного життя людства.

Радуйтеся, народився Син Людський — Богочоловік, Який заповів правдивий Божий суд, що кожна душа відповідає, а також і її нарід, — за свої добрі чи лихі вчинки. Бо кожна душа, де б вона не знаходилася, при яких би трудних умовах не жила, — але вона має самопожертвенно боротися за волелюбність і рівноправність, як окремих душ, так і всіх народів, незалежно від умов, місця і часу.

Люди не пристосовуються до умов і обставин, як рослини і тварини, бо людям Бог дарував вічну Божу душу і розум, свобідну волю і найдосконаліше тіло, — при допомозі яких люди мають збагнути вселенські Божі закони еволюційного розвитку і працювати за ними.

І „Коли прийде Син Людський у славі Своїй і всі янголи з Ним, тоді Він засяде на престолі слави Своєї. І перед Ним усі народи зберуться". І Він праведних, як овець, відділить праворуч Себе і скаже їм: „Прийдіть благословенні Мого Отця, посядьте Царство, уготоване вам од закладин світу". „Тоді скаже й тим, хто ліворуч: „Ідіть ви від Мене, прокляті, у вічний огонь, що дияволові та його посланцям приготовано" (Матвій, 25, 31-34).

І хоч наш щирий і волелюбний нарід уже дуже багато перетерпів од лукавих посланців диявола, але за витривалість у християнській вірі, у день Свого народження Христос благословляє і кличе до рішучої боротьби і перемоги наш український християнський нарід, як місійний нарід серед поневолених народів і націй. Христос заповів: „Будьте відважні: Я світ переміг" (Іван, 16, 33).

Адже з Божого благословення у Києві благовістив св. апостол Андрій Первозванний, який є основоположником Христової Церкви в Україні. А тому й свята наша УАПЦ(С) є апостольською, яка повинна і буде мати свого патріярха.

І в Києві, святий рівноапостольний князь Володимир охрестив наш український народ у православній вірі, у Дніпрі-Славуті, 988 Християнського року. І нині наш український нарід благословенно відзначає Тисячоліття християнської України, що ми урочисто святкуємо в цьому Святому 1988 році Божому.

І в Києві — місті премудрости Божої — в катедрі святої Софії, на першому соборі, Божі угодники, під первоієрар-

(Закінчення на стор. 7)

Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу і В-во „Свобода" складають членам, передплатникам і читачам, які святкують народження Ісуса Христа 7-го січня ц.р., найкращі побажання Веселих Свят, Різдва Христового і Щасливого Нового Року!

Малюнок М. Гарасовської-Дачишин

Богдан Лепкий

Як засяють зірки

Як засяють зірки на Свят-Вечір,
Понесися колядко, простором,
Як веселої вістки, предтеча —
Над землею, що стогне під горем.

Злинь під тиху невеселу стріху,
Де вечірній сум оловом бродить,
Задзвени там всім рідним на втіху,
Що на землю Христос нині сходить...

— Не журіться! Нам нині на поміч
Божа Мати Ісуса приносить,
що вбиває зло словом, як громом,
Й маловірам надію приносить!

...Як засяють зірки на Свят-Вечір,
Понесися, колядко, на втіху —
Там, де горе зболілі гне плечі,
Там, де рідна, похилена стріха.

ХРИСТОС НАРОДЖУЄТЬСЯ — СЛАВМО ЙОГО

РІЗДВЯНЕ АРХИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ СОБОРУ ЄПИСКОПІВ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

Дорогі й улюблені у Христі!

Тисячу років тому наші предки, як неофіти-християни, вперше зустрічали свято Різдва Христового. Русь-Україна палала вогнем новоприйнятої віри, сповнена творчої сили, сповнена бажанням прославити знайдену нею дорогоцінну перлину — Спасителя Христа. У столичному Києві вже зводились стіни Десятинної церкви — першого величного храму молодої християнської держави, що виростав на тому самому горбі, де ще недавно стояли поганські боги. В недалекому майбутньому вже можна було бачити обриси святої Софії — одного з найбільших чудес тогочасного християнського світу, золотоверхого Михайлівського манастиря, Києво-Печерської лаври та інших наших історичних святинь; вже зароджувалась релігійна література, іконопис, церковний спів. Це були осяяні світлом Христової віри духовні паростки, які виросли і розквітли буйним цвітом, створивши неоціненну скарбницю українського православного християнства.

Минулого року ми урочисто відсвяткували тисячоліття Хрищення Руси-України князем Володимиром Великим. Це була вдячна нагода піднятися з буднів, вийти із свого вузького оточення, єдиною українською православною Христовою громадою взятися за руки і принести молитву подяки Господеві за те, що Він зробив нас спадкоємцями Його благодаті, пролитої на киян і на увесь наш народ знаменного літа дев'ятсот вісімдесят восьмого року. Тисячолітній ювілей Християнської України дав нам, як і нашим предкам тисячу років тому, величезний творчий стимул, бажання наблизитись до Христа, працювати для Нього і Його Церкви, посилювати нашу любов до ближнього а головне — намагатися ставати кращими, гідними називатися синами і доньками Христовими.

В дусі такого творчого піднесення відбувався восени минулого року Дванадцятий Собор нашої Церкви у вільному світі. Ми заявили, що „входимо у Друге Тисячоліття Християнської України сповнені рішучістю повсякчасно зберігати свою непослабну вірність Спасителеві Христові, Його Святій Вірі та Автокефальній Церкві нашого народу, дбати про збереження та дальший розвиток нашого релігійного та національно-культурного життя, всесторонньо розбудовувати та збагачувати свою Рідну Церкву і передавати наші духовні і національні скарби наступним поколінням" (Резолюція 11-а).

Керуючись цією постановою, як дороговказом, делегати Собору ухвалили цілий ряд інших резолюцій, якими накреслено конкретну програму дій для здійснення цієї мети у недалекому майбутньому. Особливу увагу було звернуто на необхідність розгорнення у нашій Церкві місійної праці для поширення віри, побожности та українських християнських традицій, зокрема серед молоді. Проблема, як зацікавити наших молодих людей релігійно-церковним життям, зробити їх активними і відданими членами своїх церковних громад і всієї Церкви, які зможуть перебрати від своїх батьків велику спадщину тисячолітнього українського християнства повинна бути в думках кожного з нас.

Собор ухвалив крім того багато інших постанов: про необхідність тіснішого зв'язку між центром у Саут Бавнд Бруку і парафіями, про організацію програми постійного поповнення та поглиблення освіти священиків для збагачення їхніх духовних та богословських знань, про створення диригентських і дяківських курсів, про відновлення діяльности Науково-Богословського Інституту та Шкільної Ради, про створення в церковному осередку в Савт Бавнд Бруку дому для старших, про створення при Консисторії референтури харитативної діяльности, про заснування постійного Українського Православного Інформаційного Бюра, про розбудову видавничої справи і багато інших.

Все це — великі і важливі завдання. Якщо, сповнені натхненням, одержаним під час святкувань Тисячоліття Християнської України, ми виконаємо все те, що поставили перед собою, то ми зможемо з гордістю сказати, що заслужили на довір'я наших славних предків, що не замарнували, а навпаки — примножили дорогоцінну спадщину, яку вони нам передали. Тоді і про нас згадуватимуть наші нащадки з такою ж пошаною, з якою ми сьогодні згадуємо і прославляємо тих, що тисячу років тому пройнялись до глибини своїх душ і сердець святою Вірою Христовою.

Але, крім того, настав час, щоб ми почали виходити на ширші води. Настав час почати думати не тільки вузько-парафіяльними категоріями, не тільки деканальними і навіть не тільки категоріями всієї нашої Церкви у З'єднаних Стейтах, а категоріями глобальними. Треба пам'ятати, що всі ми — чи то в Америці, чи в Европі, чи в Південній Америці, чи в Австралії — всі ми є членами Єдиної Української Автокефальної Православної Церкви у світі. Треба пам'ятати, що спільно творимо величезну і могутню силу з необмеженим потенціялом. Ми повинні використовувати ці наші можливості, проголошувати усьому світові духовне багатство і велич Українського Православ'я, бути для світу прикладом палкої віри, глибокої побожности, високо-морального життя. Тоді з більшою підставою, з більшим моральним авторитетом і з більшими шансами на успіх ми зможемо виступати в обороні наших поневолених братів і сестер в Україні, в обороні наших споконвічних прав, брутально потоптаних Москвою.

Світ переживає тепер тяжкі часи. Ми бачимо, як на наших очах підважуються і занепадають моральні стандарти, якими колись керувалось людство. Те, що ще вчора викликало сором і відразу, сьогодні стає нормою. Злочинство, наркоманія, безпринциповість, нажива за всяку ціну, недбальство у праці, непошана до традицій минулого, стають буденними явищами. В цих умовах постійно занепадає вплив Церкви, від неї відходять її вірні, залишаючись без Віри, без Бога. Не минули ці проблеми і Православних Церков, які, з огляду на брак нормальних міжцерковних відносин не можуть промовляти єдиним голосом у найважливіших проблемах сьогодення, не можуть спільно шукати розв'язок. У внутрішній і зовнішній політиці деяких Православних Церков шовіністичні або політичні міркування переважають над правдою і справедливістю. Існують розбіжності у підході до Святих Таїнств, богослужбові і календарні розбіжності та багато інших. Ці проблеми залишатимуться нерозв'язаними так довго, як кожна Церква продовжуватиме йти своєю власною вузькою стежкою, не зважаючи на ширші потреби, потреби всієї Вселенської Православної Церкви. Вирішення цих проблем вимагає спільної мудрости Вселенського Православ'я під керівництвом Животворчого Духа Святого — Духа Премудрости Божої.

Уже багато років ведеться підготовка до скликання Вселенського Собору Православної Церкви, але і далі не видно перспектив, що це надзвичайно важливе і невідкладно потрібне зібрання усього світового Православ'я, зможе відбутися. Можливо, що комусь невигідний новий Вселенський Собор, і його всіма силами гальмують. Відзначивши тисячоліття Християнської України, тисячоліття славної Київської Митрополії і вступаючи в наше друге тисячоліття, ми хочемо стати в авангарді оновлення Вселенської Православної Церкви. То ж одним з наших перших актів у цьому другому тисячолітті повинен був заклик нашої Церкви до Вселенського Патріярха Димитрія Першого, щоб зробив усе можливе для прискорення підготовчої праці над скликанням Вселенського Православного Собору у якнайближчому майбутньому. А всі ми повинні підтримати цей заклик своїми молитвами, християнським життям, відданою працею для добра своєї Церкви. В цьому допоможи нам, Боже!

Вітаємо вас з великим святом Народження на землі Сина Божого. Його доброта, милість і любов нехай будуть з усіма вами по всі дні!

Христос народжується — Славмо Його!

Віддані вам у Христі:

† **Мстислав**, Митрополит
† **Константин**, архиєпископ
† **Анатолій**, архиєпископ
† **Володимир**, архиєпископ
† **Антоній**, єпископ

Різдво, 1988-89 р. Б.
Оселя св. Апостола Андрія Первозванного
С. Бавнд Брук, Н. Дж., ЗСА.

„НЕМОВЛЯТКО НАРОДИЛОСЬ НАМ"

РІЗДВЯНЕ АРХИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ ДО ВСЕЧЕСНОГО ДУХОВЕНСТВА І ВІРНИХ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В АМЕРИЦІ Й КАНАДІ

„До Вифлеєму спішім всі нині,
Бога витати в бідній Дитині"

Возлюблені у Христі!

Так колядуватиме наша молодь під час різдвяних свят. І так усі ми повинні спішити нашими думками до Вифлеєму, щоб привітати Дитятко Боже, що для нас народжується. І хоч широкі води океанів та далекі простори ділять нас від того містечка, то всі наші серця линуть своїми глибокими почуваннями до нього.

Так! Це містечко дороге для кожного християнина, а зокрема для нашої молоді, бо тут „Бог Предвічний народився", тут зійшло сонце для нашої душі. Св. Кипріян пише: „Ісус — це правдиве Сонце і правдивий Бог", а блаж. Августин пояснює: „Ми святкуємо Різдво Христове не задля народження сонця, а задля Того, Хто те сонце сотворив" Тому й Церква співає в цей день „Діва сьогодні Найвищого народжує, і земля вертеп Неосяжному приносить. Анголи з пастухами вихваляють, а волхви із звіздою подорожують, бо задля нас народилось мале дитятко — Предвічний Бог" (Кондак свята.)

Сьогодні, на порозі другого Тисячоліття Хрищення нашого народу, хочемо перенестися нашими думками до вертепу-ясел, де народилося „Світло для світу", де „Слово сталося тілом і між нами перебуває" (Ів. 1:14). Йдемо туди з убогими пастухами та багатими мудрецями, щоб поклін Божому Дитяткові віддати. Йдемо з колядою... А коли наша молодь йтиме з колядою, то за звичаєм Рідного Краю нехай запитує: Чи позволите, пане господарю заколядувати, цей дім звеселити, Ірода засмутити? Так! „Ірода" засмутити! Сьогоднішні „Іроди" поневолюють нашу Неньку-Україну, забороняють молитись, колядувати і всіма силами диявола намагаються віру в Народженого з душі нашого народу вирвати. Але даремні їх намагання! Бо, — як каже Шевченко: „Неситий не виоре на дні моря поля, Не скує душі живої і слова живого..." („Кавказ"). Не скує душі живої, бо „З нами Бог! Розумійте народи і покоряйтеся, бо з нами Бог... Погрози твої не боїмося... бо немовлятко народилося нам Син Божий і Його дано нам..." (Канон Великого Повечір'я).

Нехай же сьогоднішні „Іроди" справді засмутяться нашою колядою! Нехай засмутяться нашою і всього християнського світу мудрістю з приводу Різдва Христового! А коли засядемо до Свят-Вечері, то помолімось до Господа так, як молилися батьки наші: „Дякувати Богу Святому що поміг дочекати в спокої, у радості і веселості цих Божих святок. Та поможи, Боже їх у радості відсвяткувати та за рік других діждати і бути здоровими та міцними в Новому Році і **повсякчас**!

Христос Рождається — Славмо Його!

† **Всеволод, Єпископ**
Української Православної Церкви в Америці й Канаді (Вселенський Патріярх)

„ПОМОЛІМОСЬ ЗА МУЧЕНИКІВ"

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ ЄПИСКОПА ВСЕВОЛОДА, ПЕРВОІЄРАРХА УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ЦЕРКВИ (СОБОРНОПРАВНОЇ)

Мир у Господі і моє Архиєрейське благословення!
Дорогі в Христі Брати і Сестри!

Проминуло тисяча років, коли наші предки, прийнявши святе хрищення і віру християнську-православну, вперше відзначили Різдво Христове.

І так з року в рік ми святкуємо народження Сина Божого, бо в Різдві Христовім відбулося відновлення людства. Православна Церква величає це свято піснеспівом: „Христос народжується — славіте! Христос з небес — зустрічайте! Христос на землі — величайтеся! І радісно заспівайте, люди. — Він бо прославився!"

Під сяйвом Вифлеємської зірки в нас витворилися прекрасні звичаї, які стали всенародніми святощами; ними збагачуються наші духовні почуття, бо Син Божий народився в тілі, щоб „оправдані Його благодаттю, ми стали спадкоємцями життя вічного" (Тит. 3:7), щоб ми вже „не блукали в темряві (гріха), а мали світло життя" (Ів. 8:12). Ось чому в різдвяний час ми радісно вітаємо один одного: „Христос народився!", а вдячне серце кожного християнина радісно відповідає: „Славімо Його!"

Але ця радість наша (як каже поет) з журбою обнялася... Нашу Українську Православну Автокефальну Церкву (Соборноправну) московський безбожницький окупант знищив. Церковні будівлі розкидав-порозвалював, а майно порграбував; 30 єпископів і 3,000 священиків замордував; вони загинули в тюрмах під час катувань чи ще тяжчою мученицькою смертю в сибірських та інших смертельних невільничих таборах КҐБ і навіть ніхто не знає, де їхні тіла ворог закопав.

Тому, дорогі в Христі, коли ми сядемо за прибрані столи для Святої Вечері, то в своїх молитвах згадаймо мучеників що своє життя віддали за віру православну і за УАПЦеркву. (С); помолімось за цих мучеників. Помолімось за Митрополита Київського і всієї України Василя Липківського, якому Боже Провидіння повеліло створити в Україні Українську Автокефальну Церкву, де б народ міг промовити свої молитви перед Господом у рідній українській мові. І молімось, щоб Божественною Силою Духа Ісуса Христа знову відновилась на рідних землях наша Українська Православна Автокефальна Церква.

Для мене це Різдво принесло особливо велику радість, бо силою й волею Господа нашого Ісуса Христа мене покликано бути духовим провідником УАПЦеркви (С) у вільному світі. В цьому Різдвяному Посланні хочу

(Закінчення на стор. 7)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи можна викликати штучно настрій Різдва?

Кожного року вже близько півсторіччя, коли ми переїхали великою частиною на Захід, нашої спільноти цей час перших днів січня насуває у кожного із українців думки, спомини і порівняння.

Це ті вдумливі дні, що кажуть пристанути, застановитися і запитати себе, що ми зробили із нашими так гарними колись святковими традиціями Різдва, а передусім Свят-Вечора, що був в українських родинах чи не найбільше радісним і виїмковим днем? Доля розкинула нас по всіх усюдах, а обставини змусили до різних перемін.І так змінився і час, і місце святкування Різдва. Одні обходять його під гарячим сонцем літа на другій півкулі, інші прийняли для нього дату 25-го грудня, щоб бути „таким, як всі". Одні церкви під натиском змінили календар, другі залишилися вірні старому звичаєві.

Одні святкують Йордан, другі того дня сідають до святої вечері. І так, що одна місцевість з українською громадою, то інакший звичай, що один край, то інакші обставини, інакше підсоння та інакший настрій. Годі розібрати хто, коли і як відзначає Різдво. Тож пишеться побажання і на одні і на другі свята, вітаємося „Христос Рождається" повний місяць, бо від 24-го грудня до 19-го січня — Йордану після „старого стилю" і стараємося викликати, якмога добре різдвяний настрій у себе та у свому довкіллі.

Не легка це однак справа і здається з кожним роком та з кожним новим поколінням, що живе поза межами батьківщини — України, воно приходить важче. Ба, щобільше, поволі, поволі починає вже затрачуватися наша віковічна традиція Свят-Вечора з його питоменностями, стравами та звичаями. Розповідають нам тепер, що багато українських родин молодшого покоління в ЗСА не турбується, ані 24-го грудня, ані 6-го січня сідати спільно до належно підготованої свят-вечері. Професійна праця жінок, школа дітей, постійний невгаваючий поспіх не дають охоти і можливости думати та підготовляти 12 страв та ще таких складних, як їх вимагає українська традиція. Тож легко їх заступається американською індичкою, або взагалі, призабувається про цей вечір, бож найважливіше тепер — це дарунки під ялинкою. А може в гарячому підсонні Арґентини чи Австралії важко підготовляти ці страви, що у нас були завжди зв'язані із зимою, морозом і снігом?

Багато можна найти оправдуючих причин на це, що традиція Різдва у нас які покинули батьківську землю, поволі завмирає.

Що так воно є, ми усі відчуваємо, але важко нам це голосно признати. Тож гарячково стараємося, якмога штучно, чи не штучно, а таки викликувати настрій „нашого" Різдва в часі, коли святкують його в нашій, не нашій, Україні.

Стараємося пригадувати справжнє Різдво із усіми його довголітніми звичаєми, співаємо колядки, з яких звичайно знаємо лише перших дві строфи, шукаємо гарячково у книжках за вінчуваннями, світимо кольорові світла на ялинці, незалежно від того чи вона вже обсипається тому що стоїть від 24-го грудня, чи вона штучна і тому вічно-зелена.

Ми усіми силами стараємося викликати настрій, який тут ніяк не вдається, ми хочемо перещепити те, що процвітає лише на рідній ниві.

А все ж наші зусилля не завжди є зовсім безнадійні. Бо, як кажуть, „мій дім — це моя твердиня" і ми в наших домах, в оточенні наших родин можемо з успіхом таки перевести справжній Свят-Вечір, а перш усього передати цю нашу традицію своїм дітям і внукам. Принаймні в наших домах, в наших родинах, будьмо в ці святкові дні, з'єднані, радісні і теплі, як це бувало, один до одного. Але це мусить прийти спонтанно і зі серця, а не з розуму і обов'язку.

Архипресвітер Сергій Кіндзерявий-Пастухів

...БО ВОНО ВІД БОГА...

Гляньте на краплю роси при сході сонця. То відблискує, мов самоцвіт, то відлунює кольорами веселки, то сама промінює, як джерело світла. Якщо схочете пізнати, що воно, оте прекрасне диво, то або, милуючись красою, увійдете в інший світ, світ духовного споглядання, як цього навчав Сковорода, або спробуєте аналізувати, і одержите мокре місце на долоні.

Приблизно таке воно і з найбільшою таємницею перед людиною: втіленням Богочоловіка. Недотепні люди своє наставлення до Бога та до всіх найважливіших у житті справ починають від оцінки про Різдво Христове, як про леґенду. Хорошу, кольоритну, незвичайну, дивну леґенду. А тоді, звичайно, починають аналізувати, ставити питання, на взір: що дало нам християнство?, формувати відповіді, як ось про корисні від віри чи хоча б від приналежности до даної конфесійної групи. І у висліді — мокре місце на долоні.

До речі, леґенд з нагоди народження багатьох особливих людей чи героїв існує уйма. І з'являються вони не конче „заднім числом"; часто назрівають обставини, формується атмосфера, коли поява якогось провідника, героя, і очікувана, і само зрозуміла. Тоді й плетуться довкола нього леґенди, починаючи, природно, з народження. Але якщо б порівняти навіть сумарно всі такі леґенди із історією Різдва Христового, то це було б як: пластикові моделі поруч із справжнім дорогим автом.

Нема нічого із людських видумок у історії про Христа, починаючи від Різдва. Там тільки факти, зібрані у тематичну цілість. І самі факти аж ніяк не виходять із привичної вже для нас буденщини: вигублення немовлят Іродом, а пізніше ворожнеча талмудистів суп роти Ісуса з Назарету, осудження невинного і його страшна смерть. Не виходить усе це поза рамки відомих нам, о, тай як відомих!, розправ із невинними, ҐУЛаґів, судів над „ворогами народу", чи навіть над „ворогами супроти людства", і страшної, насильної смерти одиниць, та й цілих мільйонів...

Нове і надзвичайне в історії Ісуса те, що Сам Господь Бог доторкнувся пальцем правиці Своєї до долі загубленого людства. І цей дотик виявлений і в благовісті Діви Марії, і в славословному свідченні ангелів: „Слава Богові на небі, і на землі мир; над людьми благовоління (Боже змилування)", і пізніше у свідоцтві від Самого Господа про Сина улюбленого і в Об'явленні, і остаточно у Христовому Воскресінні. Але ж усе це не видумки, не леґенди: сам чоловік ніколи б до такого не додумався. Усе це речі поза засягом людської фантазії. Бо вони від вічного, Божого, універсального, а в цій площині людина сама неспроможна ні мріяти, ні думати, ні фантазувати, ні жити. Навіть, коли все направлене на вічне, як у давній мітології. Усе воно було тоді наглядно як видумки, леґенди. І це не від якоїсь відсталости чи „примітивізму". Просто від обмежености людських можливостей. Пригляньтеся до самих крайніх сучасних людських фантазій, що розцвіли останньо в просвітленій добі, від поштовху технологічних чудес; які всі вони пласкі, як млинці, і ніяк не виходять поза рамки фізичного досвіду.

А тут же відкривається цілком новий світ, незнаний та малозрозумілий, світ інших, незвичних і неясних координат, духовний світ, де Сам Господь Бог у славі Своїй. І світ цей такий далекий від людського сприймання, що навіть точні вислови Писання люди зводять до площини неясностей та непорозумінь. От якось не доходить. Ось, навіть свідчення ангелів уже зуміли перекрутити на якусь, вибачайте, гуманістичну вістку, ніби мало б бути: слава Богові на небі, а на землі мир, між людьми доброї волі. Мир, між людьми доброї волі?! Еґеж! Отакого ангели й співали б з нагоди народження Христа! Це тут просто зразок людської „мудрости"...

Але ще гірше буває, коли ми, вже християни, до Христа, починаючи від Різдва, відносимося, як до символа, не як до факту, до дійсности, до правди, до Господа й Спасителя нашого, а як до символа, і прикладаємо це до всього, що нам під той час миле. І це у нас тепер якраз і визначує суттність нашого комплексу віри. І по цьому можна пізнати нашу вартість та питому вагу. Вона сьогодні чомусь дуже (задуже) далека від джерела життя, любови та правди — Самого Господа Ісуса.

Згадуючи і вшановуючи Різдво Христове, нам би слід було зупинитися і, відкинувши дотеперішні дурниці від прив'язання до комплексу леґенд та символів, остаточно прийти до Христа скромними пастухами, які аж ніяк не мають причин напомповувати свою пусту, іродську гординю, і ставати у позу, що буде об'єктом насмішки між людьми.

Бо справа тут уже цілком ясна: якщо ми справжні християни, то Він, Господь наш, поставить нас на рівень: „чого попросите, буде вам"; якщо ж ми тільки „символісти" та „леґендарники", то й наша дійсність залишиться виключно в символах та леґендах...

Але це — від нашого свідомого наставлення. Колись, мудрий учитель Гамаліїл так наставляв жидів про християнство: якщо воно від людей, то, не морочте собі голови, — воно само собою розпадеться; якщо ж воно від Бога, то ви нічого тут подіяти не зможете.

А ми, і світ, уже знаємо, що все воно від Бога. Оце кінчається друге тисячоліття від дивного Різдва Христового. Друге тріюмфальне тисячоліття! Тріюмфальне, звичайно, не для нас, а для правди Божої. Але тут і можливість нашого тріюмфу. Якщо ми Господа, Спасителя нашого, згідно з Його волею, приймемо за Голову, Наставника, та Верховного Архиєрея, як це додатково вияснили апостоли Павло і Петро, то можливість нашого скріплення та сили, — як нові горизонти. І Різдво Христове стане празником не традицій, як досі, а знаменом перемоги. Слава на небі Богові, і на землі мир, (бо), над людьми Боже змилування.

Марійка Мудрик

Різдвяний спомин із моїх дитячих років

Кожного року в різдвяний час пригадується мені, як ми за традицією обходили в нашому родинному селі свято народження Ісуса Христа. Моє родинне село, це Хотинець на Ярославщині. Тепер воно належить до Польщі. Особливо затрималося в моїй пам'яті Різдво Христове в 1930 роках, коли мені було 12 років життя.

Ми не були заможні, бо мали небагато поля,а „лежаних" грошей взагалі ми не мали. Батько помер рано і мама залишилися вдовою з чотирма дітьми. А все таки Різдво й Йордан ми обходили торжественно, радісно й весело.

А тут, в Америці маємо всього подостатком, але не відчуваємо такої радости й утіхи, такого торжественного настрою, як на рідній землі. І тому я так люблю згадувати ці свята з часів мого дитиства.

Вже малою дівчинкою я помагала мамі в хатній роботі, зокрема на Святий Вечір. Мама наказувала нам, що цілий день мусимо постити, аж поки засвітить свят-вечірня зірка. Тоді засядемо до свят-вечері. А покищо мама казала мені принести ступку й „опихати" пшеницю на кутю. Хлопці мали нарізати січку, щоб було чим годувати худобу через три дні свят. Також хлопці мусіли нарубати дров, щоб було чим палити, бо під час Різдва не вільно було нічого тяжкого робити.

Я скоро закінчила призначену роботу. Не було ще ялинки. Я зголосилася, що піду в ліс і вирубаю ялинку. До лісу далеко, яких три кілометри. По дорозі в ліс став падати густий сніг, а сильний вітер крутив сніжинками. Але я добилася до лісу й почала зрубувати деревце. А тут... „трісь" і топорище зламалося. І так у сніговію я вернулася перемерзла додому з порожніми руками. Всі були розчаровані, але як почули про зламане топорище, почали сміятися. Мама взяла велику нафтову лямпу з „умрою" (абажур), прибрала її різними ялинковими прикрасами й поставила посеред стола. Нам, дітям, мама наказала принести сніп жита й околот соломи. Ми внесли жито й солому зі словами: „На щастя, на здоров'я, на той новий Рік, на коляду!" А домашні відповіли: „Дай, Господи, цей рік перебути та наступного року дочекати!"

Після того мама казала нам сісти за стіл і помолитися, щоб щасливо дочекатися Нового Року. Мама приготовила 12 страв. Наперед ми спожили кутю, а потім інші страви, як веліла традиція.

Як тільки ми повечеряли, вже під вікном з'явилися колядники. Ми запросили їх до хати, а потім я пішла з ними колядувати. Був із нами теж „гармоністий", який пригравав нам до співу. Коли ми входили до хат, я перша проказувала: „Пане господарю, дозвольте нам ваш дім розвеселити, свою челядь побудить!" Нам було радісно й весело та легко на серці. Колядували ми до пізньої ночі.

Треба було трохи переспатися, бо на 6-ту годину вранці ми мали бути на Службі Божі, отже я мусіла встати о год. 5-ій. По дорозі до церкви сніг скрипів під ногами, зірки мерехтіли на чистому небі. Наша церковця невелика. Хто з читачів оглядав книжку про зруйновані церкви в Україні, той бачив церкву в моєму селі Хотині на Ярославщині.

Людей прийшло багато, бо на п'ять сіл парафії було тільки дві церкви. Не всі могли вміститися всередині, то мусіли стояти надворі. Різдвяна відправа була дуже гарна, люди колядували.

Після Богослуження вернулися ми до хати поснідати. Я поклалася на солому, якою була застелена підлога, й заснула. Незабаром прийшли мої подруги й попросили мене йти з ними колядувати. Люди приймали нас дуже гостинно.

Другий день свят називали в нас „коляда". Мама казала нам вмиватися дрібною монетою, щоб цілий рік не бракувало нам грошей. Пізніше пішли ми знову до церкви на торжественну відправу. Після обіду прийшла до нас „шопка" (вертеп). Були тут три царі зі Сходу, янголи з колядою, пастирі, з'явився жид і просив „пончків" (пампушків) у мами, бо був дуже голодний. Був теж цар „Герод" (Ірод) і смерть із косою. Коло дверей стояв чортик і страшив усіх присутніх. На закінчення всі співали „З нами Бог во розумійте язици, й покоріться, бо з нами Бог!". Після того хлопці почали в'язати солому в маленькі пучечки й кидати їх на курей і на гусята, щоб добре росли й неслися. За те хлопці домагалися від господарів „поставити" їм горілку.

Третій день, це свято Стефана. Мій старший брат називався Стефан і багато його товаришів бажало йому іменин.

Незабаром прийшло свято Йордану. Вранці принесли ми з церковці свячену воду. Мама казала нам замісити нею тісто з муки й крейди та намазати хрестики на одвірках та на стінах хати й на господарських забудовах.

Після того спожили ми йорданську свят-вечерю. Тоді ми з братом пов'язали вівсяні снопи в перевесла, щоб на другий день уранці об'язати ними щепи й овочеві дерева. Від того вони мали гарно рости й рясно родити. Коням і коровам давали ми сіно, бо здорово виглядали.

На Йордан відправа відбулася о 6-ій ранку. Після відправи вирушила процесія під проводом священика. Хлопці несли хрест і хоругви, дівчата святі образи. Люди співали „Днесь

(Закінчення на ст. 8-ій)

О-КА

ПАН З КВІТАМИ

На коридорі жіночого відділу старечого дому було тихо й спокійно. Перша п'ятниця після Нового Року, ніби мешканці цього дому, посувалася дуже поволі вперед: заспана, втомлена, нецікава.

Молода Ґерда, що саме прийшла сюди працювати, вже вдесяте приглядається до дзеркальця у дижурній кімнаті, чи добре насаджений білий чіпок на її золотому волоссі та чи доволі струнка в новій уніформі. Вона була сповнена життя, запалу до праці, а рівночасно шукала за романтичними переживаннями, до яких здавалося в цій реалістичній добі ніхто не мав охоти.

У задушливому від огрівання коридорі розносився запах недавнього обіду змішаний з особливо притаманними для старечих домів „парфумами" дизинфекційних середників і мила. Усюди панувала цілковита тиша, либонь усі пацієнти дрімали.

Ґерда налляла собі чашку кави і раз-у-раз споглядала крізь відкриті двері, чи хтось не потребує її допомоги або чи не надійде хтось цікавий. Але про це не було легко в старечому домі. Хто цікавий чи романтичний може тут появитися у цей звичайний день? Усі відвідувачі з родин хворих були в часі Різдва та Нового Року, то ж в п'ятницю ніхто не спішився знову приходити.

На стукіт вінди Ґерда виглянула — може приходять вже її товаришки праці, що зійшли на перерву вниз? Але з вінди вийшов високий, стрункий, дбайливо одягнений старший сивий мужчина і повільним кроком попрямував до однієї із наріжних кімнат. В руках у нього було щось, що подобало на китицю квітів, але було щільно завинене в білу бібулку.

— І чому він ці квіти несе так уважно, тримаючи букет прямо догори? — застановлялася Ґерда, — але невідомий застукав вже легко до кімнати ч. 216 і, не чекаючи, відкрив обережно двері та увійшов.

У цій хвилині саме вдруге стукнула вінда і тим разом, голосно розповідаючи собі пригоди новорічної ночі, назустріч Ґерді ішли її товаришки праці. Вони,вже звичні до атмосфери старечого дому, жили своїм життям, не зважаючи на сумне, безнадійне у тому чеканні на смерть, оточення. Для нової медсестри Ґерди це видавалося незрозумілим. Вона із своєю ідеалістичною настановою бажала справді допомагати цим немічним людям, пізнати їхнє минуле, обставини їхнього життя.

— На відділі все спокійно, Розі, — звітувала вона своїй зверхниці, — не було ніяких дзвінків, здається,всі дрімають. Лише саме перед вами прийшов гість до жінки в кімнаті 216, певне хтось з родини. Він високий, елеґантно одягнений, сивий, а в руках поніс, здається, квіти, хоча я не бачила добре..

— А, це „пан з квітами", — одночасно ствердили обі медсестри.

— Але чому він сьогодні, у звичайний день? — дивувалася Розі, — він же приходить завжди лише в неділю, точно о 3-ій по полудні, а сьогодні п'ятниця і ще година пізніша?

Ґерда, не розуміючи,про що говорять товаришки, глянула то на одну, то на другу, а на її молодому обличчі появився великий знак запиту.

— Бачиш Ґердо, — пояснювала Розі, — це дуже романтична і незрозуміла нам історія, а радше загадка. Ця пацієнтка в кімнаті 216 тут вже довгий час, — кажуть, що кілька років. Вона чужинка, але розуміє добре по-німецькому, хоч сама нічого не говорить, або так шепоче, що взагалі не можна зрозуміти. Її привезли в такому стані з лікарні і так лежить непорушно. Родини тут не має, рідко хто її відвідує. Тільки цей „пан з квітами" приходить правильно кожної неділі і все приносить квіти, ставить на столику біля ліжка, посидить півгодини мовчки біля неї і відходить. Либонь, це була колись велика любов, бо інакше не можна зрозуміти, чому він це робить. А ми, всі медсестри, назвали його „паном з квітами".

— Але він не чужинець, а місцевий, — додала Ренате, друга медсестра, — бо часом говорить з нами, усміхнеться, поспитає, як нам живеться і як працюється. Тепер зі святами приніс нам усім шоколядки.

Ґерда слухала зі захопленням цих вияснень. Ось і романтика, за якою вона у своїй молодечій наївності так шукає. А тут люди кажуть, що тепер не існує справжня любов.

Її роздумування про любов перервали товаришки, пригадуючи, що це її черга озносити каву пацієнтам.

(Закінчення на ст. 8-ій)

Ольга Кузьмович

РІЗДВО ПРИ ВУЛ. СИКСТУСЬКІЙ 48

Майже у всіх теперішніх споминах про „давні добрі часи" святкувань Різдва на рідних землях, завжди повторяється цей самий сценарій: тихе, українське село, скрипучий сніг під ногами, колядники зі звіздою, а в хатах сіно на долівці, дідух в куті кімнати і миска з кутею, яку кидається до стелі.

Але також туга за рідною землею, за народом, яка все ще однаково сильна у тих, що переселилися у широкий, але чужий їм світ, проявляється у плеканні всіх цих народних звичаїв і традицій, що були зв'язані із Різдвом на українському селі.

Тим часом ті, що проживали у містах Західньої України не менше святочно, а, однак, інакше переводили різдвяні свята і чомусь соромляться, а може забувають передати звичаї, які були перед п'ятдесяти роками такі питоменні для міської інтеліґенції, хоча в кожній родині трохи відмінні, із виробленою поколіннями традицією.

Тому саме хотілося мені поділитися з читачами із споминами мого дитинства про Різдво у Львові, при вулиці Сикстуській ч. 48, де проживала широка родина Федаків із її патріярхом д-ром Степаном і його дружиною Марією. До того дому, так добре відомого українцям у Львові, з'їздилися на різдвяні свята усі діти (за виїмком тих, що були саме в тюрмі, чи „за границею" на політичному вигнанні). Свят Вечір у дідуня і бабуні це був незмінний обов'язок і нікому із дітей навіть на думку не приходило святкування „у себе". Тому моє перше Різдво не при Сикстуській 48 — було аж в часі Другої світової війни.

Приготування Свят-Вечора зачиналися щойно день перед 6-им січня, хоча було що варити бо до вечері мусіло сісти обов'язково 12 осіб, і якщо не було їх із найближчих членів родини, тоді дідуньо запрошував когось із кузенів.

Енерґійна кухарка Кася діставала на святочні дні звичайно допомогу „із села" Мшана біля Львова, де мій прадідуньо о. Січинський був до кінця життя парохом. Холодільні у Львові не було і тому важко було завчасу приготовити всі потрави, яких все було дванадцять.

День, або два перед 6-им січня єдина лазничка у великому домі Федаків була для всіх мешканців і гостей „оф ліміт", бо у ванні весело плавало кілька коропів та величезний щупак, які чекали на екзекуцію. Мертвої риби бабуня ніколи не дозволяла купувати, отже треба було завчасу постаратися про живих і десь їх тримати до Святого вечора. Ці риби були для мене завжди об'єктом зацікавлення і страху, що не „дай Боже" якась вискочить на кам'яну підлогу лазнички, бо таке часом траплялося. Убивцем риб була завжди Кася. У великій кухні кипіло від ранку у день Свят-Вечора, а що того дня усі від найстарших до наймолодших мусіли строго постити, то все було спрямоване на підготовку вечері.

Довгий стіл у т. зв. їдальні накривали і прибирали наймолодші дочки Федаків, мої тети, що дозволяли мені приглядатися, а відтак і допомагати. Наверх виходив святковий „сервіс" прикрашений золотом, важке, барокове срібло — придане бабуні і білі великі скатерті. Ніякого сіна ніде не було, а „символічно"під різдвяний колач клали декілька стеблин соломи. Ніколи не бачила я також славного „дідуха". Про кидання куті до стелі, з якої звисав важкий кристалевий свічник навіть не було згадки.

Від ранку того дня двері до сусідньої з їдальнею кімнати т. зв. сальону були закриті — там „ангелики" мали принести ялинку і дітям був вступ заборонений.

Свят-Вечір розпочинався точно з появою першої зірки на небі, а як її не було тоді між 4:30, а 5:00 годиною. Але ціла родина мусіла вже бути на місці скоріше, щоб дідусь не хвилювався. Він вітав нас усіх при вході, у традиційному чорному убранні із великою краваткою, що тримала твердий комірець сорочки. Розуміється, усі зяті були також убрані на темно, дочки дуже святково. Кожного року дідо вибирав іншого зятя, щоб ніс із ним алькоголь з пивниці і це був своєрідний обряд. Дідо ішов з великим ліхтарем і кошиком, а зять приносив пляшки оброслі мохом, старістю та пилом. На дідовому темному убрані завжди залишалися із тих відвідин у пивниці білі краплини воску, але дідо на це зважав, а осторожно відкривав одну по одній пляшки і давав зятям пробувати напитки в келішках величини наперстка, щоб посмакували, та дуже був лихий, як вони не вміли того оцінити належно і пили „душком". А дідова пивниця була славна на ввесь Львів, з напитками, що мали 50, а то і більше років зокрема старий угорський „мед", що мав колір золота, а від його запаху можна було оп'яніти. Після того „обряду", бабуня приносила просфору і вони обоє ділилися з усіми зачинаючи від наймолодших, — внучки і внука. Кожний з родини знав завчасу своє місце при столі і всі, стоячи, чекали при своїх кріслах. Дідуньо розпочинав „Отче наш", а ми всі вголос за ним. Вечеря проходила в повазі і тривала довго. Десь звичайно у другій її частині поміж варениками, а голубцями дзвонив дзвінок при входових дверях і ми наймолодші питалися, чи це може вже ангелик дає знати, що приніс ялинку. Але у передсінку лунала коляда. Традиційним звичаєм група молодих львівських студенток приходила, щоб заколядувати дідусеві, а рівночасно взяти святу вечерю для наших політичних в'язнів. Дідо був головою товариства опіки над політичними в'язнями, а також їх оборонець і він саме здобув у польських чинників дозвіл передавати українським в'язням 6-го січня святу вечер'ю. Як сьогодні бачу ці білі менажки, які клали одну на одну по чотири-п'ять на залізний стояк, наповнені всіми 12 стравами. Дівчата дякували і відходили в темну ніч тихими святковими вулицями Львова до в'язниці, щоб там передати їжу. Ця „коляда" в'язням була невідлучною частиною нашого Свят-Вечора.

Щойно після куті дзвінок при входових дверях дзвонив вдруге. Тоді одна із молодших тет ішла до дверей і, ствердивши, що нікого немає, просила бабуню „заглянути" до сальону. Бабуня відкривала білі високі двері, а там у повній красі миготіла десятками свічечок, величава ялинка. Всі з подивом і шумом підходили до неї, тета Ляля сідала до фортепіяну і ціла родина співала „Бог предвічний", а далі інші коляди. Ніхто не спішився розвивати дарунки, їх бо було обмаль. Дітей обдаровував, звичайно, св. Миколай, а „під ялинку" діставали вони лише дрібнички. Старші взагалі не обмінювалися подарунками.

Зате колядували гарно і довго, а відтак сідали біля ялинки за кавою і солодким. Часами вже того вечора

(Закінчення на ст. 8-ій)

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!
З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ РОКОМ
вітаємо
РОДИНУ — ПРИЯТЕЛІВ — ЗНАЙОМИХ
по обидвох боках Океану

Ярослава, Зенон і Христя СНИЛИКИ

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ РОКОМ 1989-им
— бажаємо —
Рідним, Краянам, Акторам-Товаришам, Приятелям-Знайомим — щастя, здоров'я і Божого благословення!
ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Люба і Роман Тимчуки
911 N. Franklin St. Apt. 316, Philadelphia, Pa. 19123

Радісним Христос Рождається!
вітаю дорогих Приятелів, читачів творчости
ПИСЬМЕННИКА-ПРАВДОПИСЦЯ
Зосима Дончука
та всіх, хто нас ще пам'ятає.
В Новому 1989 році
щиро бажаю всім міцного здоров'я, щасливого, спокійного життя.

Філядельфія, Па. **Лариса Дончук**

Христос Родився! Славіте Його!

Нині день народин
Господнього Сина
Світ радіє, з ним разом
Наша Україна.

Колядуймо, Бог Предвічний
Правда Божа з нами
Вона сила і побіда
В нас над ворогами!

Бажаємо
всім веселого Різдва
і щасливого і здорового
Нового 1989 Року!

Микола Горішний з Родиною
Линдгорст, Н. Дж., 1989

Веселих Свят
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
Щасливого
НОВОГО РОКУ!
— бажають —

Appraisal One
2 Valley Rd., Denville, N.J. 07834
Tel.: (201) 586-2009

Home Inspection One, Inc.
(201) 586-2730

Mortgage Investment Services LTD.
280 Route 46, Denville, N.J. 07834
1-800-553-0176 or (201) 586-2256

MYRON BYTZ, *President*

З нагоди Світлого Празника
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і НОВОГО РОКУ
Дирекція й Урядники
УКРАЇНСЬКОЇ ЩАДНИЦІ
У Філядельфії
— бажають —
своїм Членам і всій Українській Спільноті багато радости, щастя й обильних Божих Ласк.

Христос Родився!
Славім Його!

Ukrainian Savings and Loan Ass'n
3100 Roosevelt Blvd.
Philadelphia, Pa. 19152 — tel.: (215) 331-1166
1321 W. Lindley Ave.
Philadelphia, Pa. 19141 — tel.: (215) 329-7080

Український Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку
щиро вітає
З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
і НОВИМ РОКОМ
всіх Членів Клюбу, Учасників та Гостей п'ятницевих вечорів і Прихильників.

УПРАВА

РАДІСНИХ СВЯТ
Різдва Христового
та
Щасливого Нового Року
Рідним, Приятелям, Пацієнтам і Знайомим
щиро бажають

д-р ЛЮБОМИР, ОКСАНА і РОКСОЛЯНА КУЗЬМАКИ

Веселих Свят Різдва Христового
і
Щасливого Нового Року!
— бажають —
РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ПАЦІЄНТАМ

д-р Марта Політило з Родиною
Ірвінгтон, Н. Дж.

Веселих Свят Різдва Христового
і Нового Року
РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
— бажають —

д-р Петро та Ліля Козіцькі
з дітьми
Лілею, Ларисою та Петрусем
Бетлегем, Па.

Веселих Свят Різдва Христового
та Щасливого Нового Року
Рідні і Знайомим
бажає

д-р Олекса Лятишевський з Родиною

Христос Рождається!
З нагоди празника
РОЖДЕСТВА ГОСПОДНЬОГО
та НОВОГО РОКУ —
всіх Шановних Співробітників, Передплатників, Читачів, Прихильників і Жертводавців,
СЕРДЕЧНО ВІТАЄ і ВСЬОГО НАЙКРАЩОГО
— бажає —

Вид. С-ка „ЛІТОПИС УПА"

LITOPYS U.P.A.
P.O. Box 97, Station "C"
Toronto, Ontario M6J 3M7, Canada

Одночасно повідомляємо, що в перших днях 1989 року почнемо розсилати томи 12-ий і 17-ий „Літопису УПА".

Веселих Свят
та
Щасливого Нового Року!
РІДНІ, ПРИЯТЕЛЯМ, ЗНАЙОМИМ
та
ШАНОВНИМ ПАЦІЄНТАМ
— бажає —

д-р Юліян Гной з Родиною

Веселих Різдвяних Свят
та Щасливого Нового Року!
РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ПАЦІЄНТАМ
бажають

д-р Ольга і д-р Евгеній Оленко
з дочкою **Маріяною**
Ню Йорк, Н. Й. Форест Гіллс, Н. Й.

Рідні, Друзям та Знайомим
НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ
Веселих Свят
та Щасливого Нового Року
пересилають

д-р Юрій, Віра, д-р Леся і д-р Марта Кушнірі

ЩИРО ВІТАЄМО
всіх українців діяспори зі святом
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
НОВИМ РОКОМ
— бажаємо —
щастя та успіхів і складаємо велику подяку за щедрі пожертви для нас і влаштування нашого побуту в Америці.

РАЇСА І МИКОЛА РУДЕНКИ

З НАГОДИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
НОВОГО РОКУ
Рідним, Приятелям і Знайомим
Божого благословення, здоров'я та спокою духа
щиро бажає

ВОЛОДИМИР БАРАГУРА
Будгейвен, Н. Й.

Рідним, Приятелям та Знайомим
Веселих Різдвяних Свят
та Щасливого Нового Року
— бажає —

д-р Надія й інж. Ігор Кмети з Родиною

Радісних Свят Різдва Христового
та Щасливого Нового Року
Рідним, Приятелям, Пацієнтам і Знайомим
щиро бажають

д-р Богдан і Валентина Новаківські
з дітьми **Лісою і Теодором**

7500 Tonnelly Avnue
N. Bergen, N.J.
(201) 869-7009

1925 Kennedy Blvd
Jersey City, N.J.
(201) 434-3689

ЯРОСЛАВ і МАРІЯ ВИЖНИЦЬКІ
з дітьми
ЮРІЄМ і ЛЮБОЮ
бажають
РІДНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
Веселих Свят Різдва Христового,
зокрема: здоров'я і погоди духа
у 1989-му році!
Гантер, Н. Й.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
З НОВИМ РОКОМ!
для української Православної, Католицької та Протестантської Церков в діяспорі та Україні, всім Українським Лікарям і Громадянству на еміграції та Україні, як теж Людям, які ще караються по таборах наш дружній та щирий привіт від

ГОЛОВНОЇ УПРАВИ УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА НА ПІВНІЧНУ АМЕРИКУ

За Управу УЛТПА
д-р В. Марчук, голова д-р П. Демус, секретар

ЩЕРАЗ ДЛЯ ВСІХ ДАВНЕ АЛЕ ЩИРЕ ПОЖЕЛАННЯ

З Різдвом Христовим і Новим Роком
Абисьте мали щастя з кожним сильним кроком
Щоб Ваші очі лиха не видали.
Ваші чисті мисли ластівками літали.
Вам господині, хай Бог нагородить,
Що гарно газдуєте у своїй господі
Де поступить Ваша ніжка, хай там радість сходить.
Хай про Вас старе і мале лиш добре говорить.
Висьте були серцем добрі, усміхом ласкаві.
Першували між челяддю як над всіми пава
Аби руці, нозі і голова не боліла,
Жура в світі щоб пропала, личка не плісніли.
Бисьте мали душу горду, пишну як смерека.
Життя щоб Вам плило річков з меду і молока
Аби Вам зазулиці накували літа,
Кілько очків на облаці, кілько веснов цвіта
Аби лани колисались з жита і пшениці.
Бисьте в гаразді панували на штири світлиці
Щоб блестіли у Вас гроші, білі вербениці
Аби собі забагали лиш молока від птиці
Бисьте в шовках похожали, в золотих підковах
І щасливо довго жили і були здорові.
Веселих Свят, доброго здоров'я і много літ
щасливих і веселих, бажає Вам

М. СУРМАЧ з РОДИНОЮ

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

З Різдвом Святим і Новим Роком
найщиріші побажання
Радісних та Щасливих Свят
РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
— пересилає —

д-р Любомир, Арета, Любослав, Андрея і Тетяна ВОРОХИ

Радісних Свят Різдва Христового
та Щасливого Нового Року
РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і КЛІЄНТАМ
щиро бажають

Роман і Марічка Омецінські

Roman G. Omecinskyj
CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANT
(N.Y. and N.J.) (201) 316-8234

ПРОФЕСІЙНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ ПОДАТКОВІ І ФІНАНСОВІ

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ **Веселих Свят та Щасливого Нового Року**
Родині, Покупцям, Знайомим
бажають

Юліян і Марія Бачинські

139 - 2nd Avenue
(Між 8 і 9 вул.)
NEW YORK CITY

власники **EAST VILLAGE MEAT MARKET, INC.**

Tel.: CA 8-5590

З Різдвом Христовим

Христос Рождається!

УКРАЇНСЬКА ШКІЛЬНА РАДА

вітає

з Різдвом Христовим
та Новим 1988-им Роком

Ієрархів та духовенство Українських Церков, наші шкільні, молодечі та громадські організації та ввесь Український Народ на Рідних Землях та на поселеннях!

З Різдвом Христовим і Новим Роком
РІДНИХ, ПРИЯТЕЛІВ і ЗНАЙОМИХ
щиро вітають

Теодор, Мирослава Мирошниченки
і
Галина, Любомир Кузьми

Д-р МАРІЯ ЯРОСЛАВСЬКА

вітає
своїх Пацієнтів, Друзів і Знайомих
З Різдвом Христовим і Новим Роком!

N.Y. City (212) 662-5181 — Long Island (516) 281-3261

LEXINGTON HOTEL

Tel.: (518) 989-9797 — Lexington, N.Y. 12452

Дорогим Гостям, Приятелям і Сусідам
— бажаємо —
Веселих Свят Різдва Христового
і Щасливого Нового Року!

Олександер і Марія Шумило та син Антін з Родиною

Д-р РОМАН ГНАТІВ
дентист

бажає Рідні, Знайомим і своїм Пацієнтам
ВЕСЕЛИХ СВЯТ та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

при 7 Washington Ave.
Manville, N. J. 08835
Tel.: (201) 722-5511

З НАГОДИ
Свят Різдва Христового
і Нового Року

Рідним, Приятелям і Знайомим
сердечні бажання
— пересилають —

Михайло, Ірина і Ігор Морози

З нагоди
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
НОВОГО РОКУ

широсердечні привітання і найкращі побажання Єпископатові, Духовенству, Монашим Чинам, всім вірним Українських Церков, Клієнтам, Родині, Працівникам, Приятелям та Знайомим

пересилає

ВІДОМА УКРАЇНСЬКА СТУДІЯ:

MAKARENKO STUDIO, INC.

344 Sommerville Place
Yonkers, New York 10703

Office: **(914) 423-5008** • Студія: **(914) 968-7673**

Яка виконує по-мистецьки декоративне розмалювання церков, малювання і реставрація ікон, плащаниць, іконостаси, вітражі.

Проектування, оформлення і вставлення мозаїки та різні замовлення з мармуру

ЩИРОСЕРДЕЧНІШІ ПОБАЖАННЯ
РАДІСНИХ СВЯТ

Різдва Христового,
Нового Року
і Святого Йордану

ЩЕДРИХ БОЖИХ ЛАСК
дня Українського Народу, Рідні
та Приятелям щиро бажають

РОМАН І ЛЕНА ІВАНИЦЬКІ

З Різдвом Христовим найщиріші побажання
Веселих Свят
та Щасливого Нового Року
РІДНІ і ЗНАЙОМИМ
пересилають

д-р Остап і Зеня Баран з Родиною

Ню Йорк, Н.Й.

Христос Рождається!
Рідні, Приятелям і Знайомим
Веселих Свят
і Щасливого Нового Року
бажають

д-р Роман, Лідія і Юліяна Осінчуки

РІДНІ, ПРИЯТЕЛЯМ, ГОСТЯМ ВАКАЦІЙНОЇ ОСЕЛІ та ЗНАЙОМИМ
Веселих Свят Різдва Христового
і
Щасливого Нового Року
бажають

НИКИФОРЯКИ

ГАНТЕР — ДЕТРОЙТ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Шановним Гостям і Симпатикам
та Своякам, Друзям і Знайомим
бажають
ІВАН і ЮЛІЯ РОСЦІШЕВСЬКІ
власники
BLUE & GOLD TAVERN
79 E. 7th Street — Tel.: 473-8918
New York, N.Y. 10003 — GR 5-2804

Рідні, Приятелям і Знайомим
Веселих Свят Різдва Христового
та
Щасливого Нового Року!
бажають

д-р Володимир і Лідія Мартинці з Рідною

Гантер, Н.Й.

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ РОКОМ
Родині, Приятелям, Знайомим
Вшанованим Відборцям і Покупцям
ВЕСЕЛИХ і ЩАСЛИВИХ СВЯТ
пересилає
МИХАЙЛО ПИРСЬКИЙ
First Ave. Infants and Children's Wear
122 1st Ave. New York, N. Y. 10003
(212) 677-2980

Веселих Свят Різдва Христового
та Щасливого Нового Року
Рідні, Приятелям і Знайомим
бажають

д-р дентист М. Крижановський з Родиною

— Кергонксон

З Різдвом Христовим
та
Новим Роком!
ВЕСЕЛИХ та ЩАСЛИВИХ СВЯТ
бажає
РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ та ГОСТЯМ
„КАРПАТІЇ"
власниця
Климентина Шевчук з родиною
CARPATHIA HOUSE, Lexington, N.Y. 12452

З Різдвом Христовим
та Новим Роком 1989-им
складаю найсердечніші побажання
Шановним Співробітникам, Прихильникам та всій українській діяспорній громаді, вітаючи її
ТРАДИЦІЙНИМ
ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!
СЛАВМО ЙОГО!

Василь Маркусь
редактор Енциклопедії Української Діяспори

Прохаємо людей доброї волі про співпрацю і допомогу
ENCYCLOPEDIA OF UKRAINIAN DIASPORA
2247 West Chicago Avenue, Chicago, Ill. 60622, U.S.A.
Тел.: (312) 489-1339

НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ З НАГОДИ
Свят Різдва Христового
і
Нового Року
Родині, Приятелям і Знайомим
пересилає

д-р Мирослав Бих з Родиною

Родині, Приятелям та Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають

ОСИП і НАТАЛКА СИҐІДИ
з родиною

DR. and MRS. WALTER BARON
WISH EVERYONE A JOYOUS CHRISTMAS AND MANY BLESSINGS FOR A HAPPY AND HEALTY NEW YEAR.

З нагоди Світлого Празника
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
усім нашим Рідним, Приятелям і Пацієнтам
бажаємо
Радісних і Ласкинових Свят
та
Щасливого Нового Року!

Д-р і П-ні ВАЛТЕР БАРОН

AMERICAN-UKRAINIAN DENTIST
119 East 10th Street — New York, N.Y.
By appointment. — (212) 477-3016

Блаженнішому Патріярхові Мирославові Іванові Кардиналові Любачівському та Українському Божому Людові всіх ісповідань віри в Україні і поза Україною

у Свята Різдва і Поріздвяних Празників

бажаю Божого Благословення і взаємної пошани у борні за свободу їх церков і за державність українського народу.

ВАСИЛЬ ПАСІЧНЯК
Голова Конт. Комісії Світової Ліги Українських Політичних В'язнів

Веселих Свят Різдва Христового
і
Щасливого Нового Року
Родині, Приятелям і Знайомим
— бажають —

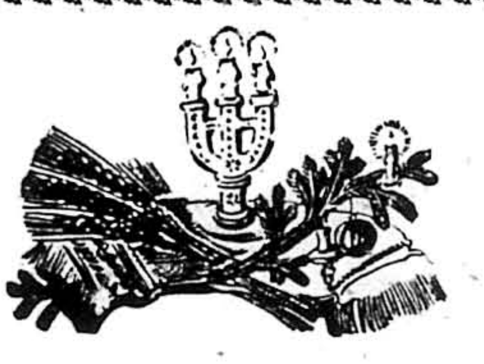
д-р Климентій й Ольга Стефанія РОГОЗИНСЬКІ

Христос Рождається!
Веселих Свят Різдва Христового
та Щасливого Нового Року
Українському Духовенству, Організаціям, ВШановним Клієнтам і Знайомим
щиро бажає
ЮРІЙ ВАСИЛЕНЮК з дружиною ЮЛІЄЮ
і донею МАРУСЕЮ
власники
УКРАЇНСЬКОЇ КРАМНИЦІ

ASTORIA MEAT PRODUCTS INC.

35-09 Broadway — Long Island City, N.Y. 11106
(між 35-36 вул.) — Tel.: 726-5663

Веселих Свят
та Щасливого Нового Року
Родині, Знайомим та Дорогим Гостям

Українського Ресторану
LESHKO RESTAURANT
бажають власники

ІВАН і МАРІЯ ДРОБЕНКО і СИНИ

111 Ave. "A", New York City — 473-9208

Українська Православна Федеральна Кредитівка в Ню Йорку

вітає
всіх своїх Членів, Симпатиків, та всю Українську Громаду
зі Світлим Святом
Різдва Христового і Новим Роком
та бажає Їм
МИРУ, РАДОСТИ, ЩАСТЯ і ЗДОРОВ'Я.

ДИРЕКЦІЯ КРЕДИТІВКИ

304 East 9th Street — New York, N.Y.
Тел.: 533-2980

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ! СЛАВІТЕ ЙОГО!

„Вас просить Святая церква о споможеніє!"

Пригадую різдвяний час в Україні. Сніг по коліна, мороз тріщить, а в церкві людей, мов тих бджілок в улию, море свічок поблискує наче зорі і чути різдвяний гимн: „Слава на висотах Богові і на землі мир людям доброї волі!" І пісня на крилах вітру лине до Бога:" „З нами Бог разуміте язици, і покарається, яко з нами Бог!"

Після усіх Богослужень у Божому храмі люди поспішають до своїх хат. А там — великий стіл застелений вишиваним обрусом пахуче сіно, а на столі 12 традиційних страв, на підлозі солома, а на покуті золотий сніп пшениці. Всі члени родини засідають до спільної трапези. Враз на подвір'ї чути голос дзвіночків — широко відчиняються двері і до хати вбігають два молоденькі хлопці-молодці. Один із них тримає в руках Святе Розп'яття-Хреста Спасителя і святочно всіх вітає: „Христос Раждається! " Вся родина відповідає йому: „Славімо Його". А потім кожен цілує святий хрест. Другий молодець урочисто заповідає: „Вас просить Святая Церква о споможеніє"! — І трясе дерев'яною пушкою, що в нього сили. Господар дому виймає малий гріш, дає наймолодшому синові, тай так його поучає: „Михасю, вкинь оці гроші у церковну пушку, жертвуємо на Боже!"

Ще наші молодці з Церковного Братства не вспіли перескочити і трьох разів, аж чутно знову голос дзвіночків — це молоденькі дівчата із Жіночого Церковного Братства затріпотали своїми чобітками, як тії пташки-перепілки і родину зустрічає те саме віншування та проголошення: „Вас просить Святая Церква о споможеніє"! Тепер господиня дому виймає з-поза образа малий гріш та й передає найменшій дочці: „Ганусю, вкинь оцю пожертву в церковну пушку, жертвуємо на Боже!"

Серединою села їдуть на санях Сестри Служебниці аж з Якторова коло Унева. Війт села призначив для них підводу. Сестрички ходять від хати до хати та збирають на сироти. І так один подарує сніп пшениці, другий в'язку сіна, третій спечений хліб, ярину, овочі, яйця та інше... Покірними голосами щиро дякують, роздають дітям святочні образочки, заохочують до молитви, до любови маленького Ісуса та Пречистої Діви Марії. Пояснюючи ціль своїх відвідин: „Вас просить Святая Церква о споможеніє". Наше монастирське згромадження нас вислало між добрі українські родини, щоб нас спомогли. Ми не для себе збираємо, а для бідних сиріт, що не мають ні тата ні мами. Наше монаше згромадження тими бідними сирітками опікується. А ми самі бідні, маємо дім та школу для отих дітей, щоб вони не пропали".

Дорогі мої земляки-українці у широкому світі — ці рядки пишу від себе і від наших Сестер Служебниць Всенепорочної Діви Марії: ми маємо в Люрді свою церкву, свій дім, свою обитель, що ви допомогли її воздвигнути. Та ми не маємо матеріяльних засобів, тому повторяємо: „Вас просить Святая Церква про допомогу! До нас уже цього року почали приїжджати наші брати і сестри з Польщі, з України, навіть із Сибіру. Вони нас благають: „Подаруйте нам Святе Письмо, біблію катехизм, ікони, медалики, хрестики, молитовники, Кобзар не лише для нас; на наш приїзд там чекають наші сусіди, наші священики, наші церкви — у нас духовий голод, нас страшно скривдили, нас ограбили безбожники"!

Вліті, під час сезону, до нас приїздять паломники з-поза залізної заслони, як теж і з убогих країн, таких як Арґентина, Бразилія. Вони просять, щоб дати їм нічліг, про харчі і допомогу... Чи маємо відпустити їх з порожніми руками — бідних голодних і потребуючих?.. Наша українська обитель у Люрді стала начебто інформаційним бюром для відвідувачів-чужинців, що нічого або дуже мало знають про Україну, та мішають нас з поляками чи росіянами. Ми їх інформуємо про українську правду, щоб не змішукали нас із нашими сусідами, що присвоїли собі велич нашої культури. А на прощання нашим паломникам-чужинцям роздаємо друковані короткі листівки, писані їхньою рідною мовою. Отож на всі оті перелічені для української справи потреби прохаємо пожертвувати вас щедру допомогу. Хай наша різдвяна радість буде радістю роблення добрих діл. Радість душі і тіла із святої служби та повинности — Пресвятій Родині, Українській Страдальній Церкві та нашому народові!

На закінчення мого різдвяного слова, дорогі браття і сестри, пригадаймо собі, що ми всі є дітьми Бога живого, та й всі піднесім серце, що спрагле:

Щастя, здоров'я, миру, свободи, в Христі бажає кожна сім'я.
Віра і надія веде народи, рівність братерство кличе до згоди,
Любов підносить нас до Творця, до сонця Правди — Бога-Отця,
В сяйві райдуги під небеса: спрагла спасіння наша душа".

Ваші приятелі з чудодійного Люрду: **Сестра Ізидора, Сестра Іванна, Сестра Стефанія та о. Василь Прийма.**

Ваші щедрі пожертви-коляду просимо слати на такі адреси:

У Франції
L'Abbe Pryjma Wasyl
27, rue Adolphe Coll
B.P. 3168
31027 Toulouse Cedex
CCP: 613 26 A Toulouse
France

В Америці
Selfreliance Federal Credit Union
2351 W. Chicago Avenue
Chicago Ill 60622
c/o Rev. Wasyl Pryjma
Account No. 20683 USA

В Канаді
St. Mary's (Toronto) Credit Union Ltd
832 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6G 1M2
c/o Rev. Wasyl Pryjma
Canada

Хто з жертводавців мав би труднощі з висилкою грошей на нашу церкву в Люрді просимо передати на руки вашого пароха, а він перешле гроші куди потрібно.

З Різдвом Христовим і Новим Роком!

Вітаємо
з Різдвом Христовим
і бажаємо
Щасливого Нового Року!

Андрій, Стефанія, Дзвінка, Андрійко, Данилко, Ярко ДОБРЯНСЬКІ

З РОЖДЕСТВОМ ХРИСТОВИМ
і НОВИМ РОКОМ

найкращі побажання усім Ієрархам і Духовенству Українських Церков, Начальному Пластунові, Головній Пластовій Раді і Булаві, Крайовій Пластовій Раді і Старшині, Членам Пластприяту, Дирекції Пластової Фундації, Батькам Пластової Молоді, всім Пластунам і Пластункам та всьому Українському Громадянству

складає

Станична Пластова Старшина
Управа Гуртка Пластприяту
Осередок Праці УПСеніорів
і Старшого Пластунства
в Ню Йорку

Веселих Свят
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
НОВОГО РОКУ
Рідні, Приятелям і Знайомим
— бажає —

ПРІСЯ ВИТВИЦЬКА

Веселих Свят Різдва Христового
і Нового Року
РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
— бажають —

д-р Орест та Марійка Козіцькі
з дітьми Марком та Орисею

Йонкерс, Н. Й.

Рідним і Знайомим пересипаємо
з нагоди
РІЗДВА ХРИСТОВОГО і НОВОГО РОКУ
найщиріші побажання Веселих Свят,
Щасливого Нового Року, здоров'я і всіх благ

ЛЮБОВ М. і МИРОСЛАВ РОГОВСЬКІ
та ТОБІ і НЕСТОР РОГОВСЬКІ
зі сином ДАНИЛКОМ

Веселих Свят Різдва Христового
і Нового Року
РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
бажають

д-р Ярослав, Оля і Михайло Ставничі

Ратерфорд, Н. Дж.

РОДИНІ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
Радісних Свят Різдва Христового
та Щасливого Нового Року
— бажають —

д-р Андрій, Татяна і Тамара Тершаківці

Найкращі побажання з нагоди
Свят Різдва Христового
і Нового Року
ПРИЯТЕЛЯМ, ЗНАЙОМИМ і ПАЦІЄНТАМ
— пересилає —

д-р Тадеуш Пиж

Тел.: (201) 779-2277

Бажаємо Веселих Свят
і Щасливого Нового Року!
Родині, Знайомим і Приятелям!
Христос Раждається!

Константин Лещук
з дочкою Лідою

ПРИЯТЕЛЯМ та ЗНАЙОМИМ
щасливо перебути святочні дні
Різдва Христового та Нового Року!
— бажають —

ІНЖ. ЕВГЕН, ІРИНА МЕЛЬНИКИ

Ню Йорк, Н. Й.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Джордж Шулц, декілька його співробітників, старші урядовці Департаменту справедливости і Центральної розвідчої аґенції одержали також судові виклики від оборонців підполковника Олівера Норта, розправа якого розпічнеться 31-го січня ц.р. Підполковник О. Норт є оскаржений в протидержавній конспірації Ірано-контра афери. З огляду на те, що розправа чи радше вже само оскарження викликало широкий розголос, а додавши до того ще й тонкощі самої справи та всіх з нею пов'язаних осіб і документів, то згідно з припусканнями знавців у Вашінґтоні ця розправа не буде легкою ані для обвинуватців, ані для оборони.

ОДНЕ З НАЙБІЛЬШЕ ВІДОМИХ релігійних угрупувань в Америці „КрищенСайнс" переходить внутрішню кризу у наслідок швидкого зросту їхньої діяльности через засоби масової інформації. Контроверсійність полягає в тому, що деякі з провідників уважають, що таке на повну скалю проповідування через засоби масової інформації розминається з ціллю групи тобто бути доброчинною, тихою організацією.

Щира подяка Екзекутиві та Працівникам УНСоюзу за вислови співчуття та даток

в пам'ять нашої Дорогої Мами

бл. п.

Олени (Галюсі) Лиско

Згідно з бажанням Покійної гроші переслано на ВИХОВАННЯ СВЯЩЕНИКІВ в БРАЗИЛІЇ.

Родини: ЛИСКО
НЕДІЛЬСЬКІ

І. Мирний

У Свят-Вечір

(Вірш пересланий Іванові Дем'янюкові до в'язниці в Рамлє Ізраїль)

Колись давно, де шум великий нині,
Сіяла чудна в небесах зоря,
Бо в Вифлеємі народивсь в яскині —
Емануїл було Його ім'я.

Та скоро мусів Він втекти в чужину,
Потім вертатись на місця святі...
Зібрав гріхи людства на свою спину,
Щоб з ними вмерти в муках на хресті.

На третій день відбулись різні чуда,
Тоді у славі з мертвих Він воскрес...
І, як колись, живе й тепер облуда —
Пощади їй не буде із небес!..

* * *

Тебе взяли, щоб йти Христа слідами,
Де кров'ю скроплена була земля...
І вибрав Він тебе поміж синами,
Щоб Боголюбне не скверниить ім'я...

Щоб світ увесь почув про Україну,
Про голод, Чорнобиль і боротьбу,
Як ворог обертає все в руїну,
В рішальний час, у кризову добу.

І тут і там у боротьбі нерівній,
Ідуть сини України на пролом,
Щоб для народу дати свій дар вірний,
Пішли на змаг і смертний бій зі злом!..

* * *

І знов Свят-Вечір. Дух зійде привітний,
Полине до небес хвала, псалом...
І хоч ти будеш тілом там самітний
Та духом сядеш з нами за столом...

Засядуть всі брати по крові рідній,
У Ніч Святу — святі борці Христа;
Із тюрм зі Сходу й Заходу, що „вільний",
На всіх, щоб сплила ласка пресвята...

„Радуємось..."

(Закінчення зі стор. 1)

хічним проводом святого православного просвітителя священномученика Митрополита Києва і всієї України Блаженного Василя Липківського, відродили Українську Автокефальну Православну Церкву Всенародної Соборноправности 1921 року Божого, яку ми нині ісповідуємо.

І в цей день вселенської радости — народження Спасителя Світу Ісуса Христа, і ми, українці-християни, радуємося і славимо Тебе, Сину Божий, своїми щирими молитвами і добротолюбними ділами, бо тільки Твоя правдива дорога для перемоги, улюблений Спасителю наш, бо Ти добрий і Чоловіколюбець.

Христос Народився!
Славмо Його!

† **Петро,** Архиєпископ Січеславський
† **Іосиф,** Єпископ Лубенський

Дано на Різдво Христове, 25 грудня 1988 року Божого, при парафії Святого Володимира, Форт Вейн, Індіяна

„Помолімось..."

(Закінчення зі стор. 1)

вияснити з підкресленням, що УАПЦ(С) у вільному світі із своєю історичною катедрою Святої Покрови в Чикаґо беззмінно лишається автокефальною і вона не є об'єднана з іншою Православною Церквою чи приєднана до іншої Православної Церкви, а вона є в рамках діяння нашого церковного статуту і я безмежно щасливий і вдячний Божому Провидінню, що маю честь моїм Єпископським Омофором і молитвами покривати і зберігати цю історичну Церкву українського народу у вільному світі.

Нехай же Спаситель світу, Предвічний Бог наш наповнить наші серця радістю, любов'ю і вірою, щоб ви постійно збагачувалися силою Святого Духа Хреста Емануїла.

Христос народився — славімо Його!

† **Єпископ Всеволод**

Управа Українського Лікарського Товариства — Відділ Огайо

ділиться з Громадянством сумною вісткою, що 4-го січня 1989 р. згинула в нещасливому випадку

бл. п. д-р мед.

МІРА САГАЙДАК

примірна членка, колишня секретарка Відділу.

Висловлюємо щире співчуття Родині.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ANNUAL MEETING

St. Basils Lodge #364 of the Ukrainian National Association, will hold their annual meeting Sunday, January 15, 1989 at 1:00 o'clock at St. Josaphat Astrodome, 5720 State Rd., Parma, Ohio.

W. Wladyka, Finan. Secretary

НЕДІЛЯ, 22-го СІЧНЯ 1989 р.

Бріджпорт, Конн. (І. Г.). Загальні річні збори 59-го Відд. о год. 3-ій по пол. в залі УКЦеркви св. Покрови при Барнум і Нобл вул. Після формальної частини зборів відбудеться товариська гостина. Проситься всіх членів про участь на загальних зборах.

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що з Божої Волі дня 12-го грудня 1988 р., у Воррен, Миш.
відійшла у Вічність
наша Найдорожча
МАМА, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

БОГДАННА МАРІЯ
з БРИКОВИЧІВ
ГРИВНАК

народжена 24-го вересня 1914 р., в селі Іване Пусте Тернопільської обл. в Україні.

В глибокому смутку:
син — РОМАН
брат — КОНСТАНТИН з Родиною
та ближча і дальша Родина

З глибоким смутком повідомляємо, що в середу, 21-го грудня 1988 року, після довгої і тяжкої хвороби, на 86-му році життя, упокоївся

мій Дорогий МУЖ

бл. п. доктор

Микола Тетеревников

ПОХОРОН відбувся 24-го грудня 1988 р. на православному цвинтарі в Spring Valley, New York.

Дружина — ГАЛИНА
Шваґер — ОЛЕГ ПАЩЕНКО
і дальша Родина в ЗСА і Европі

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Різдвяна несподіванка

Милу несподіванку справили проф. Віталієві Кейсові його студенти в Ратґерському університеті в Ньюарку, Н. Дж., де він викладає англійську літературу. У середу, 14-го грудня, перед святочною перервою у навчанні, студенти привітали свого професора з надходячими святами Різдва Христового і передали йому велику картку — англійською і українською мовами. Студенти знають, що проф. Кейс українського роду, то й справили йому приємність. Мусіли вони потрудитися, бо в цій клясі немає ані одного українця-студента. На фото вгорі — проф. Кейс з великою карткою, яку він показав редакторам „Свободи".

В Україні засудили жінку за розповсюдження АІДС

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Як інформує „Франкфуртер Альгемайне Цайтунг" з 22-го грудня 1988 року, а підтверджує це „Молодь України" з 24-го грудня совєтський суд призначив жінці з українського міста Каховка чотири роки тюрми, тому, що вона мала статеві зносини, не зважаючи на те, що знала про свою недугу АІДС.

Лікарі в Москві ствердили позитивно, що вона є носієм вірусу АІДС і тому не може бути статево активною, що вона однак зігнорувала.

Жінка після розводу, запізналася в Україні із африканцем, який там перебував на студіях, одружилася з ним і переїхала відтак до Конґо.

Після трьох років повернулася „з двома смаглявими діточками" в Україну, вже заражена вірусом АІДС.

Це є перший випадок в СССР, що засуджено на кару тюрми особу, яка поширює смертельну недугу.

„Молодь України" не подала прізвища жінки, а тільки ім'я — Ольга.

С. Ротару концертує в ЗСА

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Як уже інформовано, широко відома співачка з України, Софія Ротару дасть у січні ц. р. ряд концертів в ЗСА разом з оркестрою „Червона Рута" і Олександром Розенбаумом.

Вона виступить у Філядельфії в п'ятницю, 13-го січня, о год. 8-ій вечора в театрі Форум, в Бостоні, у суботу, 14-го січня о год. 8-ій вечора в Ню Інґленд Лайф Голл, а в неділю 15-го січня о год. 8:30 вечора у Вайтман Голл в Брукляні. Дальші концерти С. Ротару будуть: 20-го січня о год. 8-ій вечора в Малер Гай авдиторії в Чікаґо, в суботу, 21-го січня, о год. 8-ій вечора в Лос Анджелесі у Вілшаєр Ебелл театрі, а в неділю, 22-го січня, о год. 8-ій вечора в авдиторії масонів у Сан Франсіско.

Концерти організує недавно-переселений із СССР Віктор Шульман, який не реклямував концертів в українській пресі.

Москва веде переговори з муджагедінами

Ісламабад. — У середу, 4-го січня, сюди з чотириденною візитою прибув заступник міністра закордонних справ СССР і совєтський амбасадор у Кабулі Юлій Воронцов. Перед тим Ю. Воронцов побував у Теграні, де зустрівся з керівниками афганських повстанців, що базуються на території Ірану. У четвер Воронцов зустрівся з пакистанським президентом Гулямом Ісгаком Ханом, якому він передав послання совєтського керівника.

У суботу Воронцов повинен зустрітися з прем'єром Бенагір Бгутто. Однак головним моментом його візити Пакістан є переговори з представниками семи партій, з яких складається афганський опір. Виглядає, що Москва забере решту своїх військ до 15-го лютого ц.р.

Перша рунда переговорів між Воронцовим і муджагедінами відбулася у Савдійській Арабії від 3-го до 5-го грудня. Партизани вимагали, щоб Москва скинула афганського президента Наджібуллу, з яким, як і з будь-яким іншим комуністом, борці за свободу не хочуть мати нічого спільного. Воронцов повіз цю вимогу в Москву, яка покищо не дала відповіді.

Як кажуть пакістанські дипломати, Москва хоче, щоб у майбутній уряд Афганістану входили якісь представники Народно-демократичної (комуністичної) партії. Це дозволило б совєтам „зберегти обличчя". Однак після грудневої зустрічі муджагедіни висловлюються про совєтів ще більш різко, ніж звичайно, і накидаються особисто на Воронцова, який побував у Римі і зустрічався з колишнім афганським королем Загір-Шахом, запропонувавши йому якусь ролю в майбутньому уряді Афганістану.

Лідери муджагедінів обвинуватили Воронцова в нещирості і були незадоволені його зустріччю з партизанськими керівниками, які базуються в Ірані. Не виключено, що останні також будуть брати участь у п'ятницю в переговорах між Воронцовим і керівниками муджагедінів, що базуються у Пакістані. І ті, й другі, а також король Загір-Шах повідомили Воронцова, що вони виступають проти участи комуністів у майбутньому уряді Афганістану.

Як повідомило кабульське пресове агентство Бахтар, Наджібулла заявив, що його уряд не має наміру залишити сцену, і обіцяв „провчити" муджагедінів, якщо вони будуть продовжувати збройну боротьбу проти його режиму. Наджібулла знову запропонував партизанам взяти участь у мирних переговорах і одночасно висловив кілька погроз на їх адресу.

У вівторок, 3-го січня, Воронцов зустрівся з керівниками муджагедінів в Ірані і заявив іранському міністрові закордонних справ Алі Акбарові Велаяті, що афганська проблема може бути вирішена лише політичними, а не воєнними засобами.

ВІЙСЬКОВІ ЛІТАКИ ЗСА ЗІСТРІЛИЛИ ДВА БОЙОВІ ДЖЕТИ ЛІВІЇ

Вашінґтон. — У середу, 4-го січня ц.р., американські військові літаки зістрілили два бойові лівійські джети совєтського виробу МІҐ-23, які, згідно з поясненням Адміністрації президента Роналда Реґена, мали ворожі наміри. Секретар Департаменту оборони Френк Карлуччі заявив під час короткої зустрічі з акредитованими у Білому Домі кореспондентами, що З'єднані Стейти Америки не можуть дозволити собі на створення атмосфери застрашування будь-якою державою, бо у такому випадку престиж ЗСА в очах країн вільного світу впаде дуже низько. Він при тому заперечив, що випадок з літаками мав якенебудь пов'язання з ранішим протестом ЗСА й інших країн проти продукції Лівією хемічної зброї.

Лівія, очевидно, запротестувала проти зістрілення її бойових літаків біля побережжя Лівії, здійснених американськими джетами типу Ф-14, які піднеслись у повітря з літаконосця Джан Ф. Кеннеді на Середземному морі. Диктатор Лівії полковник Муаммар ель-Каддафі заявив, що лівійські літаки не були озброєні, що правдоподібно не відповідає правді, бо військові спеціялісти заявляють, що бойові літаки ніколи не літають без озброєння, хіба під час спеціяльного вишколу пілотів, що у цьому випадку не могло бути, бо літаки МІҐ-23 летіли в зоні перебування військових кораблів і літаків інших держав.

Також Уряд ЗСА відкинув всякі спекуляції, що атака була пов'язана з фабриками хемічної зброї. В першу чергу зістрілення літаків трапилося 600 миль від згаданих фабрик хемічної зброї, подруге цієї суботи, 7-го січня, розпочинається в Парижі спеціяльна конференція для обговорення загрози від хемічної зброї і її заборони, у якій братиме участь також Лівія та 139 інших країн світу. Вашінґтон ще раз підтвердив, що Лівія продукує хемічну зброю і для цього Адміністрація ЗСА має також докази та фотознімки зроблені розвідчими літаками АВАКС та іншими способами, правдоподібно розвідчими агенціями.

Пентаґон, як виглядає, не зацікавлений у поглибленні конфлікту з Лівією і тому Ф. Карлуччі заявив, що „ми вважаємо цю справу закінченою, але будемо гостро реагувати на евентуальні провокаційні виступи М. Каддафі, який називає наші акції державним тероризмом".

Американські пілоти, повернувшись на літаконосець живі і здорові, відлетіли пізніше до Непалю в Італії для дальшого слідства цього випадку, що його веде головне командування військової фльоти на Середземному морі.

Як звичайно у таких випадках, близько заприязнена із ЗСА Великобританія підтримала акцію Адміністрації Р. Реґена і приєдналася до заходів, щоб заборонити Лівії продукувати хемічну зброю. Якщо вона цього не зробить, то ЗСА все одно братимуть до уваги можливість знищення фабрик продукції цієї смертоносної зброї.

Різдво ...

(Закінчення зі стор. 2)

приходили перші колядники, звичайно саме студенти, яким дідусь допомагав у їхніх політичних „пригодах". Але колядники відвідували дім при вул. Сикстуській усі три дні свят. Усі прегарно колядували, без звізди і без снігу, але також часто без збіркової листи, а так просто, щоб дідусеві і бабусі поколядувати і подякувати за їхню працю в громаді, а їх частували тістечками і чаєм.

В нашій родині не було звичаю іти до церкви на Всеночне. Але дідусь, що цілий рік служив кожного дня до Служби Божої, в часі Різдва ще довше ніж будь-коли перебував у церкві св. Юра. Ми ішли звичайно на „дванадцятку", щоб послухати колядок, і побачити людей, яких була тьма-тьменна. Вже на Різдво у кухні бабуненого господарства знову кипіла праця. Третього ж дня припадало свято св. Стефана — ім'янини діда, а з тим сподіваний приплив віншувальників, що відвідували цілий день дім Федаків. Приходили різні: молоді і старі, багаті і бідні, достойні і менше достойні. Не бракувало часом між ними навіть львівських „батярів", які сиділи на „Бриґідках" з членами родини дідуся, або знали його, як приходив до тюрми до тих, що їх боронив у політичних процесах. Усіх гостей вітали однаково тепло, сердечно і гідно, а дідусь мав для кожного усміх та веселе слово.

Для мене цей день був завершенням Різдва, виїмковим святом. Особливо, коли поміж достойними гостями був довгі роки Митрополит Андрей Шептицький, який дружив з дідусем із часів спільного перебування на Сибірі у Першій світовій війні. Митрополита несли в кріслі на перший (европейський) поверх дому кількох питомців, напереміну. Відтак він сидів на передовому місці в їдальні, а я мусіла підійти, щоб поцілувати руку та сказати різдвяні привітання. Він добряче усміхався, а далі вів розмову з дідом, випитуючи про дочок, синів і зятів. Усіх їх знав поіменно і знав про їхні не завжди легкі долі, зв'язані із підпільною діяльністю.

Після такого величавого завершення, Сикстуська 48 поверталася до буденщини. Але не зовсім, бо в сальоні пишалася ялинка аж до Водохрища, а воно було у Львові не абияким святом, на яке збиралися на Ринку при славних студнях усі українці, хоча, звичайно, в цей час тиснув мороз і лежав сніг. Але тоді Львів показував різко своє українське обличчя як і показував у часі Різдва. У ці січневі дні Львів був твердинею українських традицій, а їх нерозривною частиною — цей дім при вулиці Сикстуській.

Різдвяний...

(Закінчення зі стор. 2)

Ісус іде на ріку Йордан". Мій брат мав гарний голос і читав „Апостола". Він стояв біля священика й перший набрав свяченої води, бо в нас була велика пасіка, яку треба було покропити свяченою водою, щоб бджоли гарно плодилися та збирали мед. Тому й інші люди навипередки старалися набрати свяченої води й чимскоріш бігти додому. Бувало, що дехто скупався у холодній воді...

Я також швидко побігла додому, бо несла під час цілої процесії святий образ. Хоч мала теплі рукавиці, то пальці мені задубіли й „зайшли в запари", бо було дуже морозно.

Так то в моєму родинному селі люди святкували Різдво Христове й Йордан.

У пересвятковий час, серед гамору й метушні великого міста, я з приємністю й одночасно з жалем згадую, як спокійно, святочно, торжественно і молитовно наші люди за традицією відзначали прихід на світ Божого Дитятка.

ҐАЗЕТА „СОВЄТСКАЯ РОССІЯ" помістила офіційне повідомлення про те, що совєтські суди у Вірменській ССР мають намір жорстоко покарати усіх тих осіб, які під час землетрусу, замість рятувати населення, займалися крадіжжю їхнього майна. Верховний суд Вірменської ССР вже виніс декілька рішень, покаравши в першу чергу тих злодіїв, які займалися розкраданням державного майна на більшу скалю. При цій нагоді вірменська інформаційна служба Арменпресс повідомила, що Академія наук Вірменії зареєструвала в суботу, неділю і понеділок, тобто 31-го грудня, 1-го і 2-го січня, нове легке замлетрясення. Офіційно сказано, що жертв в людях не було, але між людьми говориться про шість осіб, які загинули у розвалинах високого будинку.

ФІДЕЛЬ КАСТРО, диктатор комуністичної Куби, не дуже захоплений совєтським зразком гласности і перебудови, а особливо стремлінням до так званої „соціялістичної демократії". Він, кажуть політичні аналітики, „вірний син ідеї марксизму-ленінізму". У своїй промові, виголошеній з нагоди 30-річчя захоплення комуністами влади на Кубі, Ф. Кастро заявив, що він залишеться, як попередньо, вірним ідеї марксизму. Він з гордістю підкреслював здобутки кубинських комуністів, їхню „революційну минувщину", „славні традиції революціонерів" і ані разу не згадав при тому про реформи Міхаїла Горбачова в Совєтському Союзі. Політичні спостерігачі думають, що Кастро незабаром виступить з політичною промовою, у якій накреслить майбутні шляхи „острова свободи". Очевидно, він не буде відмовлятися від совєтської військової й економічної допомоги, яка коштує СССР понад п'ять більйонів долярів кожного року.

АМЕРИКАНСЬКА ҐАЗЕТА „Вашінґтон Таймс" і французька радіостанція „Европа-1" повідомили, що під ґрузами у вірменському містечку Спітак були викопані ще 17 живих людей, які кормились зерном і пили протікаючу шпаринами воду. Радіостанція, покликаючись на інформації отримані від французької мед-сестри, яка працювала у Спітаку, заявила, що її інформації є достовірні. Цю сенсаційну інформацію подали до відома усі засоби масової інформації в світі. Тільки ТАСС, совєтське інформаційне агентство, заперечило цю західню інформацію, кажучи, що вона походить від людей, які не конче добре орієнтуються у рятункових роботах.

У ПРАЗІ, ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА закінчилася 30-го січня ц.р., велика виставка образів (понад 50 полотен) з музею Ґуґґенгайма в З'єднаних Стейтах Америки. Виставка розпочалася на початку листопада і тривала досі. Вона, очевидно, користувалася великим успіхом і її відвідало понад 120,000 мешканців Праги й околиць, а також туристи з дальших міст. У деякі дні виставку відвідувало понад 4,000 осіб і адміністрація музею не могла дати собі ради з таким напливом зацікавлених.

ПАСАЖИРСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ „Хусто Руфіно Баріос", зударившись з іншим риболовним кораблем, був так пошкоджений, що почав потопати у хвилях моря. Загинуло 60 пасажирів. Ідуть розшуки за іншими „пропавшими без вістей" особами. Треба припускати, що вони втопились у водах Атлантійського побережжя. Уряд Ґватемалі зарядив урядове слідство, як могло дійти у погідний сонячний день до такої катастрофи.

ПОВЕРНУВШИСЬ З ЛОНДОНУ до Каїро, племінник покійного президента Єгипту Ґамаля Амбеля Нассера, Ґамаль Шавклі Абдель Нассер, був заарештований єгипетськими працівниками державної служби безпеки на летовищі і доставлений до тюрми. Незабаром його викликали до судді, який обвинуватив його у вбивстві закордонних туристів, заходах погіршити єгипетсько-ізраїльські відносини і нелегальну політичну діяльність, яка мала на меті довести до розриву у співпраці між Каїром і Вашінґтоном. Разом з Нассером суд обвинуватив в тероризмі ще інших 19 єгиптян. За кордоном живе також син колишнього президента Нассера, який не думає повертатися під теперішню пору до Єгипту.

ПРОДОВЖУЮЧИ СЛІДСТВО летунської катастрофи американського пасажирського літака „Боїнґ-747" повітряної лінії Пен-Амерікен, спеціялісти зупинились на багажі 21-річного студента ливанця Халіда Джафару, який летів з Франкфурту до ЗСА. В Лондоні він й інші пасажири, які летіли до ЗСА, пересіли з „Боїнґа-727" в „Боїнґ-747" і до цього літака були перевезені їхні багажі. Спеціялісти думають, що в тому часі терористи доставили також багаж з бомбою, яка розірвалася, як літак був на висоті 31,000 футів. Батько загинувшого студента заперечив усі поголоски про замішаність його сина у будь-яку терористичну діяльність. Батьки згаданого студента живуть тепер у Дірборн, Мишиґен. Спеціялісти Скотланд Ярду і Сі-Ай-Ей все одно перевіряють минулу активність Джафару.

Пан...

(Закінчення зі ст. 2)

— Чи можу я спершу понести до кімнати 216, — попросила Герда свою наставницю. Я так хочу поглянути, що там діється!

Товаришки, сміючись, хитали головами — мовляв, розчаруєшся, дитино, як побачиш, але Ґерда, не зважаючи на насмішки, вхопила піднос і вже була біля дверей кімнати. Легко, застукавши, увійшла.

В кімнаті було тихо. Стрункий незнайомий сидів біля хворої, а на нічному столику не було квітів, лише маленька справжня пахуча ялинка з одною золотою звіздою. Він тримав хвору за суху перетканy десятками синіх жилок руку і час від часу ніжно прикладав немічні пальці до уст. А поморщене беззубе запале обличчя жінки в подушках немов легко усміхалося, хоча з полинялих, безбарвних очей поволі сплили два струмочки сліз.

Ґерда задеревіла з чашкою в руках. Але незнайомий тепло усміхнувся до неї і її мовою тихим голосом промовив.

— А ви тут хіба нові, я вас вперше бачу. Будемо тепер певне частіше зустрічатися. Чи можете не давати хворій цієї кави? Залишіть її в спокої. Бачите, сьогодні у неї Свят-Вечір. Вона з України, а там святкують на два тижні пізніше, як в нас, саме сьогодні 6-го січня у них навечер'я Різдва. Тому я приніс їй маленьку ялинку і хочу десь за кілька хвилин, як побачу зірку на небі, їхнім звичаєм засвітити на ялинці свічечку. Може вона, бідна, зрозуміє, а може відчує, який це день. Хто знає, що там тепер в цій її голові коїться. Колись, колись то було зовсім інакше...

— Тут незнайомий похопився, що забагато сказав, замовк.

Ґерду стиснуло щось за горло і вона вийшла, тихо замикаючи за собою двері.